

Agencija za energijo
Strossmayerjeva 30
p. p. 1597
2000 Maribor
info@agen-rs.si

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
Direktorat za energijo
Langusova ulica 4
1000 Ljubljana
gp.mope@gov.si

V vednost:

Energetska zbornica Slovenije
Sekcija za vprašanja dobaviteljev električne energije
Mag. Sebastijan Roudi
Dimičeva ulica 13
1000 Ljubljana
ezs@ezs.si; sebastijan.roudi@ece.si

Ljubljana, 19.10.2023
Naš znak: 936/2023/PB

Zadeva: Slovenski elektroenergetski sistem pred tektonskimi spremembami – Predlog za prilagoditev nove metodologije obračuna omrežnine in tarifnega sistema ter oblikovanje vzdržnega modela samooskrbe za doseg doseg učinkovite in prilagodljive uporabe elektroenergetskih omrežij preko uvajanja zelenih tehnologij, novih poslovnih modelov ter aktivnega odjemalca

Spoštovani!

Slovenski elektroenergetski sistem je pred radikalnimi spremembami. V letu 2024 se pričakuje začetek uporabe novega modela za obračun omrežnine ter tarifnega sistema kot tudi prenehanje vključevanja novih odjemalcev v sistem »net meteringa« na strani samooskrbe, vse to se pa dogaja v kontekstu podaljšanja regulacije maloprodajnih cen ter dodatnih prizadevanj dobaviteljev v pomoči prizadetim v poplavah.

V luč vseh dogajanj in siceršnjih sprememb, s katerim se odjemalci soočajo v zadnjih letih tudi zaradi vpliva energetske krize, je seveda posebne pomembnosti, da se radikalne preobrazbe zasnujejo na optimalen način, saj bodo le tako dosegle ustrezne učinke v smeri nadaljnje zelene preobrazbe Republike Slovenije v korist države, končnih odjemalcev in drugih udeležencev na trgu električne energije.

Družba GEN-I, d.o.o. tako pozdravlja že potekajoča prizadevanja za spremembe in rešitve s strani pristojnih inštitucij – tako Agencije za energijo kot Ministrstva za okolje, podnebje in energijo – ter ves trud, ki je bil s strani vseh deležnikov že vložen v nadgradnjo oz. celostno prenovo regulatornega okvira v smeri pospeševanja zelene transformacije preko opolnomočenja odjemalcev.

Na podlagi naših izkušenj ter odgovornosti kot skrbnega in zanesljivega dobavitelja ter po opravljenih temeljith analizah prihajajočih sprememb ugotavljamo, da obstajajo še dodatne možnosti za razvoj

regulatornega okolja slovenskega elektroenergetskega sistema, katere smo opredelili skozi prizmo dveh zgoraj omenjenih ključnih stebrov – obračuna omrežnine ter samooskrbe.

V nadaljevanju **povzemamo ključne poudarke in sporočila naših razmišljjanj in ugotovitev ter nekatere vizualizacije predlogov**, ki so v celoti na razpolago v poglobljenem dokumentu oz. stališču družbe GEN-I, d.o.o. z istim naslovom, ki ga kot izhodišče za nadaljnjo diskusijo v širšem strokovnem okolju pošiljamo v prilogi tega dopisa.

I. Predlogi za prilagoditev nove metodologije obračuna omrežnine in tarifnega sistema

Predlagamo prilagoditev nove metodologije obračuna omrežnine in tarifnega sistema, ki bo upoštevala cenovne signale na trgu, spodbujala aktivni odjem, pametno uporabo tehnologij ter razvoj novih poslovnih modelov za razbremenjevanje omrežja in nižanje stroškov končnih odjemalcev, preko:

- **simplifikacije metodologije za obračun omrežnine** (trije časovni bloki na leto in ne več pet) za poenotjenje vseh cenovnih signalov, tudi za energijski del:

Ura dneva	Višja sezona – delovni dan	Višja sezona – dela prost dan	Nižja sezona – delovni dan	Nižja sezona – dela prost dan
1	T3	T4	T4	T5
2	T3	T4	T4	T5
3	T3	T4	T4	T5
4	T3	T4	T4	T5
5	T3	T4	T4	T5
6	T3	T4	T4	T5
7	T2	T3	T3	T4
8	T1	T2	T2	T3
9	T1	T2	T2	T3
10	T1	T2	T2	T3
11	T1	T2	T2	T3
12	T1	T2	T2	T3
13	T1	T2	T2	T3
14	T1	T2	T2	T3
15	T2	T3	T3	T4
16	T2	T3	T3	T4
17	T1	T2	T2	T3
18	T1	T2	T2	T3
19	T1	T2	T2	T3
20	T1	T2	T2	T3
21	T2	T3	T3	T4
22	T2	T3	T3	T4
23	T3	T4	T4	T5
24	T3	T4	T4	T5

Ura dneva	Delovni dan	Dela prost dan
1	Nizka	Nizka
2	Nizka	Nizka
3	Nizka	Nizka
4	Nizka	Nizka
5	Nizka	Nizka
6	Nizka	Nizka
7	Visoka	Srednja
8	Visoka	Srednja
9	Visoka	Srednja
10	Srednja	Srednja
11	Srednja	Srednja
12	Srednja	Srednja
13	Srednja	Srednja
14	Srednja	Srednja
15	Srednja	Srednja
16	Srednja	Srednja
17	Srednja	Srednja
18	Srednja	Srednja
19	Visoka	Srednja
20	Visoka	Srednja
21	Visoka	Srednja
22	Visoka	Srednja
23	Nizka	Srednja
24	Nizka	Nizka

- **postavitev tarifnih postavk na način, da dajejo odjemalcem dovoljšno spodbudo za dodatno prilaganje odjema:** drugačna obtežitev tarifnih postavk za moč in energijo (strošek omrežnine za moč se prepolovi, strošek omrežnine za energijo se poveča za razliko) in drugačno razmerje med tarifnimi postavkami za energijo za posamezen časovni blok (razmerja med tarifnimi postavkami za energijo za posamezen časovni blok so v splošnem enaka tistim za moč),
- **opcijsko:** obračunavanja omrežnine glede na doseženo (realizirano) moč posameznega časovnega bloka v posamičnem mesecu in torej ne več glede na dogovorjeno in presežno moč.

II. Predlogi rešitev za oblikovanje vzdržnega modela samooskrbe

Predlagamo oblikovanje vzdržnega modela samooskrbe, ki bo končnim odjemalcem na samooskrbi, za katere ni več predvideno netiranje energije in vseh dajatev, vezanih na energijo na letnem nivoju, še naprej omogočal ugoden dostop in uporabo tehnologij za proizvodnjo in shranjevanje čiste energije iz obnovljivih virov, odjemalcem, ki pa so v sistemu letnega netiranja, ne bo podaljšal predvidene dolžine enostavne dobe vračanja investicije, preko kombinacije več možnih podporno-pospeševalnih ukrepov, ki tudi smiselno zajemajo baterijske hranilnike:

- za širitev samooskrbe na 1.2 GW v naslednjih letih predlagamo:
 - **ovedbo nove oblike pomoči** za kritje razlike med pogodbeno in referenčno odkupno ceno električne energije, ob hraništvu trenutne višine naložbene pomoči:

Naprave za samooskrbo	Referenčna odkupna cena [€/MWh] (brez DDV)	70
	Višina naložbene pomoči [€/kW] (brez DDV)	50
	EDV [leta]	9,25
Naprave za samooskrbo z napravo za shranjevanje električne energije	Referenčna odkupna cena [€/MWh] (brez DDV)	70
	Višina naložbene pomoči [€/kW] (brez DDV)	500
	EDV [leta]	10,01

- o oz. dvig/povišanje dosedanje naložbene pomoči za investicijo v napravo za samooskrbo, z dodatnim dvigom/povišanjem naložbene pomoči za hkratno investicijo v napravo za samooskrbo in napravo za shranjevanje električne energije:

Naprave za samooskrbo	Višina naložbene pomoči [€/kW] (brez DDV)	130
EDV [leta]		9,25
Naprave za samooskrbo z napravo za shranjevanje električne energije	Višina naložbene pomoči [€/kW] (brez DDV)	580
EDV [leta]		10,01

- simplifikacija vključevanja naprav za samooskrbo v obstoječo podporno shemo,
- izvzetje oz. oprostitev plačila dohodnine od dohodkov, doseženih s prodajo proizvedene električne energije iz naprave za samooskrbo za končne odjemalce s samooskrbo, ki so fizične osebe,
- ukinitev prilagojene tarifne postavke omrežnine za energijo za distribucijski sistem za člane skupnosti,
- izjema od obvezne pridobitve soglasja za priključitev oz. določitev zakonske domneve o pridobitvi pravice do priključitve naprave za samooskrbo in hraničnika električne energije; določitev izjeme glede prehoda v sistem samooskrbe brez letnega netiranja v primeru spremembe soglasja za priključitev zaradi vgradnje naprave za shranjevanje energije,
- oprostitev prispevka OVE+SPTE in prispevka URE od uveljavitve novega omrežninskega akta za končne odjemalce v sistemu letnega netiranja; določitev dodatnih ukrepov države za preprečitev dviga maloprodajnih cen električne energije, vključno z nadomestilom dobaviteljem, zaradi prehoda končnih odjemalcev s samooskrbo v merjeni diagram.

III. Časovni okvir za implementacijo

Klub pravočasni in smiseln koordinacijski priprav na prehod na nov omrežninski akt s strani pristojnih inštitucij, se na strani družbe GEN-I, d.o.o. kot tudi na strani drugih deležnikov pojavljajo izvivi s pripravami na implementacijo novega omrežninskega akta s 01.03.2024. Te priprave pa bodo dodatno otežene zaradi sprejetja drugačnega načina regulacije maloprodajnih cen električne energije za gospodinjstva v letu 2024, v primerjavi z letom 2023, saj bo regulirana cena električne energije veljala le za 90 % dejanske porabe, za 10 % pa se bo zaračunavala tržna cena. Implementacija takšnega načina zaračunavanja cen električne energije v naslednjem letu, pa (vsaj) za dobavitelje pomeni enako obremenitev z vidika ustrezne nadgraditve operativnega in tehnološkega zaledja ter programov, ki bodo takšen obračun omogočali, kot pa nov omrežninski akt.

Zato predlagamo zamknitev začetka uporabe novega (prilagojenega) omrežninskega akta iz trenutnega 01.03.2024 na kasnejši datum, in sicer na 01.03.2025, s ciljem, da deležniki pripravijo ustrezne podlage za uveljavitev regulacije cen v letu 2024 ter zatem prioritizirajo skupno vzpostavitev in dosledno praktično-operativno implementacijo optimalnega regulatornega okolja, ki bo spodbujalo investicije v obnovljive vire energije, opolnomočilo aktivne odjemalce ter tako prispevalo k razbremenitvi omrežja in njegovi učinkoviti uporabi – in posledično trajnostno vzdržni pospešitvi zelene transformacije v Sloveniji na robustnih temeljih. Nekoliko počasnejša in ravno zaradi tega še bolj temeljita in optimalna implementacija prilagojenega novega omrežninskega akta, tj. metodologije obračuna omrežnine in tarifnega sistema, ki sočasno omogoča čas za vzpostavitev robustnih okvirov za nadaljnji razvoj področja samooskrbe v Sloveniji bo tako prinesla koristi za vse deležnike – tako odjemalce, operaterje sistemov in dobavitelje.

Za obravnavo naslovne tematike in povratne odgovore se vam vnaprej zahvaljujemo ter predlagamo skupni sestanek vseh ključnih deležnikov za smiseln izmenjavo pogledov in mnenj v luč izjemne pomembnosti prihajajočih sprememb.

S spoštovanjem,

Maks Helbl
Predsednik uprave

gen-i 16
GEN-I, trgovanje in prodaja
električne energije, d.o.o.
Vrtačna 17, SI-8270 Krško, Slovenija

Sandi Kavalič
Član uprave

Priloga:

- Slovenski elektroenergetski sistem pred tektonskimi spremembami: Predlog za prilagoditev nove metodologije obračuna omrežnine in tarifnega sistema ter oblikovanje vzdržnega modela samooskrbe za dosego učinkovite in prilagodljive uporabe elektroenergetskih omrežij preko uvajanja zelenih tehnologij, novih poslovnih modelov ter aktivnega odjema. Stališče družbe GEN-I, d.o.o., oktober 2023.

